

CONCEPT VERSLAG VERGADERING AB VrZW

Vrijdag 5 september 2025, 10.00 – 11.30 uur, Stadhuis Zaanstad

Aanwezig:	J. Hamming (burgemeester Zaanstad), E. van Selm (burgemeester Purmerend), M.C. van der Weele (burgemeester Waterland), L. de Lange (burgemeester Landsmeer), J. Michel-de Jong (burgemeester Wormerland), R. Beukers (burgemeester Edam-Volendam), S. van den Broek (secretaris), I. Schaap (afdelingshoofd Risico- en Crisisbeheersing), M. Meijer (controller) en C. Henkens (strategisch adviseur).
Afwezig:	M. Polak (burgemeester Oostzaan), M. Derksen (directeur Publieke Gezondheid), M. Groenendaal (districtschef politie Zaanstreek-Waterland), G. Blom (coördinerend gemeentesecretaris), R. Bosma (dijkgraaf Hollands Noorderkwartier), F. Kuntz (afdelingshoofd Brandweezorg), vertegenwoordiger OM (functionaris nog onbekend), H.J. Klein (Provincie Noord-Holland).
Agendalid:	C. ten Cate (J&V) en L. Hamers (RMC West).

1. Opening

a. Opening en mededelingen

J. Hamming heet R. Beukers van harte welkom. Hij is, als burgemeester van Edam-Volendam, voor de eerste maal aanwezig bij het Algemeen Bestuur. Daarna krijgt S. van den Broek het woord i.v.m. enkele mededelingen:

- Het werkbezoek van de Commissaris van de Koning (CdvK) van 14 november gaat niet door vanwege andere verplichtingen van de CdvK. Er wordt een andere datum gezocht.
- Het personeel van VrZW dat werkzaam was op het Prins Bernhardplein (PBP) is inmiddels verhuisd naar de tijdelijke werklocaties op bestaande brandweerpunten. Medewerkers met een vaste werkplek op een van die punten hebben de nieuwkomers hartelijk welkom geheten. Medewerkers van de 24 uursdienst, de medewerkers van de werkplaatsen en magazijnen van T&L zijn niet verhuisd; zij blijven op het PBP.
- Zoals verzocht tijdens het afgelopen AB vinden de komende AB-vergaderingen, vanwege de verbouwing van het pand op het PBP, roulerend plaats over de aangesloten gemeenten. De planning voor de bestuursvergaderingen in 2026 inclusief de locaties wordt geagendeerd voor het bestuur van oktober.
- M. Derksen, vandaag niet aanwezig, heeft gevraagd om namens haar een mededeling te doen. Omdat S. van den Broek de strekking ervan niet zo snel kan terugvinden vult J. Michel-de Jong aan. Vanwege de 'wereld suicide preventie week' wordt er vanuit Wormer op woensdag 10 september vanaf 6 uur 's ochtends gewandeld om stil te staan bij suïcidaliteit en suicide preventie (Walk into the light). Er worden ook enkele verhalen gedeeld van mensen die te maken hebben gehad met suicide. Vanaf 7.30 uur vindt er een gezamenlijk ontbijt plaats.

Verder zijn er geen mededelingen.

2. Agenda en verslag

a. Vaststelling agenda

De agenda wordt vastgesteld.

b. Conceptverslag van de vergadering Algemeen Bestuur d.d. 2 juli 2025

Het verslag van het Algemeen Bestuur van 2 juli jl. wordt ongewijzigd vastgesteld.

3. Ingekomen stukken

a. Verdelingsvoorstel weerbaarheidsgelden Voorjaarsnota

J. Michel-de Jong geeft aan dat in de volgende AB-vergadering een voorstel over de opdracht in het kader van weerbaarheid ter vaststelling wordt voorgelegd. Streven is capaciteit in te richten om gemeenten te ondersteunen weerbaarheidsvraagstukken in te vullen. De focus ligt daarbij op het inrichten van noodsteunpunten binnen de gemeenten. E. van Selm geeft aan dat binnen het Nederlands Genootschap van Burgemeesters is besproken dat veel van de communicatie over weerbaarheid via de burgemeesters loopt. Veiligheidsregio's spelen een rol maar ook van belang om anderen, zoals het maatschappelijk middenveld, te betrekken. Wat dit dossier betreft loopt regio Zaanstreek-Waterland, in vergelijking met andere regio's, niet bepaald voorop. J. Michel-de Jong vindt dat het niet erg is om wat achter te lopen omdat er zo geleerd kan

worden van de ervaringen van anderen. Zo worden er bijvoorbeeld in Noord-Holland Noord allerlei dorpsbijeenkomsten georganiseerd hoe te handelen als er geen elektriciteit is. Van belang om in te zetten op coördinatie en ondersteuning van gemeenten. Ook belangrijk om binnen de gemeente capaciteit beschikbaar te stellen voor lokaal maatwerk bij weerbaarheid. L. de Lange geeft aan dat we niet nu al moeten toewerken naar noodsteunpunten maar hiervoor wel de bouwstenen moeten aanreiken. De gemeenten zijn zelf ook bezig om in kaart te brengen met wie ze gesprekken willen voeren. Zo heeft de gemeente Landsmeer een eigen zender aangeschaft om met bewoners te kunnen communiceren. J. Hamming vult aan dat het goed is elkaar te inspireren met voorbeelden en dit straks samen te brengen op basis van de lokale behoefte. S. van den Broek informeert het AB dat een extra digitaal Veiligheidsberaad over de weerbaarheidsgelden, gepland op 8 september, is geannuleerd omdat de nieuwe demissionaire nieuwe minister van Justitie en Veiligheid eerst op vlieghoogte moet worden gebracht. M. van der Weele meldt tot slot dat de Vervoerregio de 10% korting op hun brede doeluitkering wel teruggedraaid heeft gekregen.

b. Beschikking BDuR

Niet besproken.

4. Ter vaststelling

a. Begroting 2026/ pfh. E. van Selm

Portefeuillehouder E. van Selm geeft aan dat de tekort begroting die nu ter vaststelling voorligt het sluitstuk is van een proces waar het bestuur al lange tijd mee bezig is. Uit afstemming met de Provincie is gebleken dat de begroting in 2029 reëel structureel sluitend moet zijn om preventief provinciaal toezicht te vermijden. Naast het vaststellen van de begroting liggen ook vier oplossingsrichtingen voor ter dekking van het verwachte exploitatietekort in 2026. J. Hamming maakt vervolgens een rondje langs alle AB-leden.

R. Beukers geeft aan dat door een aantal gemeenteraden in hun zienswijze is gevraagd om een 2% taakstellende besparing op de gemeentelijke bijdragen in de begroting 2026. Het is duidelijk dat het huidige tekort al bijna niet op te lossen is, laat staan als daar nog eens 2% bovenop wordt gelegd. Maar op het moment dat het tekort van rijkswege toch wordt opgelost is het bestuur dan bereid om te kijken naar die 2% besparing?

L. de Lange vindt hetgeen voorligt een helder verhaal en begrijpelijk vanuit pragmatisch oogpunt. Er wordt nu echter wel iets opgelost waarvan op voorhand is gezegd dat we dat niet zouden doen. Nu zijn de gelden voor weerbaarheid een soort pleister op de wond waardoor het wat onbevredigend aanvoelt. Geldt de vacaturestop ook voor vrijwilligers? Dat blijkt niet het geval te zijn.

M. van der Weele geeft aan dat de oplossingsrichtingen een goede uitweg bieden om het verwachte tekort op te vangen. Op deze manier wordt tijd gekocht en worden geen onomkeerbare maatregelen genomen. Ze vraagt aandacht voor de reservepositie van VrZW bij het opvangen van het exploitatietekort over 2026 uit de algemene reserve van € 800.000. Verder goed dat de gemeentelijke bijdrage niet wordt verhoogd maar hetzelfde blijft. Tot slot van belang om, in ieder geval qua proces, een doorkijk te communiceren aan de gemeenteraden over scenario A en hoe dit tot besparing kan leiden.

J. Michel-de Jong geeft aan dat de 2% besparing voor 2026 ook in de raad van Wormerland is besproken maar dat, anders dan in Waterland en Edam-Volendam, deze als inspanningsverplichting is geformuleerd. Pas in 2029 wordt bekeken of dit is gelukt. Het is al een flinke opgave om het tekort van 1,6 miljoen op te lossen richting 2029. Daarbovenop nog 2% bezuinigen wordt lastig. Ze spreekt haar vertrouwen uit in scenario A en is het eens met M. van der Weele dat het goed is om aan de raden te laten weten dat met de oplossingsrichtingen tijd wordt gekocht. Haar verzoek is om bij oplossingsrichting A (uitstel deel Toekomstbestendige Brandweerzorg) de gevolgen voor het redvoertuig inzichtelijk te maken en bij B (vacaturestop) inzichtelijk te maken tot wanneer deze geldt en een tussentijds meetmoment vast te stellen. Bij C staat nu dat mogelijk een deel van de capaciteit bij crisisbeheersing kan worden verschoven naar de opgave vergroten maatschappelijke weerbaarheid maar dat is geen pijnloos verhaal want daardoor komen bepaalde doelstellingen onder druk te staan. Is het niet beter hier pragmatisch mee om te gaan, de weerbaarheidsgelden wat breder in te zetten in de organisatie en ook een deel van het tekort hiermee te dekken? Bij D (algemene reserve) is haar voorstel om hier pas bij de jaarrekening 2026 over te beslissen aangezien nu onduidelijk is hoeveel tekort er tegen die tijd resteert en er wel voldoende reservepositie moet overblijven.

E. van Selm is trots dat de gemeenteraad van Purmerend hiermee wil instemmen. Veiligheid is een onderwerp waar ze niet aan willen komen. Een vacaturestop als een van de oplossingsrichtingen is goed, ook richting de raden. Verder beantwoordt ze de eerdere vraag van R. Beukers bevestigend: als de 1,6 miljoen van rijkswege toch komt kan de 2% besparing op de gemeentelijke bijdragen inderdaad worden opgepakt. Tot slot meldt ze dat veel veiligheidsregio's nog niet zijn begonnen met investeren in bouwsteen 1. Ze willen dit pas doen zodra er

geld beschikbaar komt. Dit bestuur heeft in een vroeg stadium wel al een stap vooruitgezet, ook vanwege andere redenen.

J. Hamming geeft aan dat er nog te veel losse eindjes zitten aan het voorstel waardoor hij niet akkoord kan gaan met hetgeen voorligt. Wat levert scenario A per jaar op? Komt van afstel deel toekomstbestendige brandweerzorg geen uitstel? Waarom wordt er geen bedrag gekoppeld aan de vacaturestop? Verder heeft de minister van Justitie en Veiligheid gezegd dat een deel van het BDuR-tekort mag worden opgevangen met de nog te ontvangen weerbaarheidsgelden. Daar kunnen we als bestuur pragmatisch mee omgaan. Tot slot is de algemene reserve van VrZW niet groot. Verzoek is daarom om per jaar in beeld te brengen wat de stand van de algemene reserve is.

J. Michel-de Jong geeft aan dat de kritische opmerkingen van de heer Hamming over de oplossingsrichtingen gaan. Deze kunnen worden verwerkt in de eerste begrotingswijziging 2026. Voorstel is een brief aan de gemeenteraden op te stellen met welke punten het bestuur van VrZW de komende tijd verder gaat. E. van Selm is het hiermee eens en geeft nog aan dat de gemeenteraad van Zaanstad in een eerder stadium al een positieve zienswijze heeft afgegeven op de begroting 2026. S. van den Broek meldt dat het door de vakantieperiode niet mogelijk was de oplossingsrichtingen al verder te concretiseren maar als het AB er mee instemt worden deze de komende periode verder uitgewerkt. J. Hamming verzoekt om nu al inzichtelijk te maken hoe van totalen naar concrete bedragen wordt gekomen. S. van den Broek geeft aan dat hiervoor bestuurlijke afstemming met partners nodig is. Dit vergt een zorgvuldig proces.

J. Michel de Jong brengt in dat de weerbaarheidsgelden lucht kunnen geven voor 2026. E. van Selm vindt dat als de korting op de BDuR wordt afgedekt met weerbaarheidsgelden dat geld dan niet gebruikt kan worden voor het versterken van weerbaarheid. Als het zo is dat taken uitgevoerd kunnen worden met de weerbaarheidsgelden dan hadden die destijds bij het opstellen van de scenario's opgevoerd moeten worden.

J. Michel-de Jong geeft aan dat ze als portefeuillehouder Bevolkingszorg graag wil dat de gelden aan weerbaarheid worden besteed. Maar richting 2029 kan er een ingroeipad gemaakt worden door de weerbaarheidsmiddelen pragmatisch in te zetten en er een haalbare mix van te maken. S. van den Broek vult aan dat er in het AB van 16 oktober inhoudelijk over weerbaarheid gesproken zal worden. Dan is ook het gesprek tussen het VB en de minister van Justitie en Veiligheid d.d. 6 oktober achter de rug en is er meer duidelijkheid wat er aan geld beschikbaar komt en wanneer. J. Michel de Jong vraagt oplossingsrichting C anders te formuleren en aan te geven dat de rijksmiddelen voor het versterken van de weerbaarheid mogelijk een oplossing kunnen bieden voor het tekort. J. Hamming meldt vervolgens dat hij nogmaals in het VB zal inbrengen dat het schandalig is dat het Rijk de veiligheidsregio's heeft gekort, dat er wel geld komt maar met een extra taak. J. Michel-de Jong geeft aan dat er voor 2025 landelijk ook 5 miljoen zou komen voor weerbaarheid. Is het een optie deze alvast te reserveren voor 2026? S. van den Broek geeft aan dat er nog geen beschikking is ontvangen en dat dit daarom niet in de begroting is verwerkt.

Het AB verzoekt een brief aan de raden op te stellen n.a.v. de gevoerde discussie. Afgesproken wordt deze brief voor verzending voor akkoord rond te sturen aan alle AB-leden.

L. de Lange geeft aan dat er verouderde informatie staat in de infographic die als bijlage is toegevoegd. S. van den Broek geeft aan dat dit klopt. Deze zal na het AB niet verder meer worden gedeeld. Het betreft de infographic die in het voorjaar aan de raden is gestuurd bij de zienswijzeprocedure.

J. Michel-de Jong geeft nog aan dat ze dit alles als portefeuillehouder Personeel pittig nieuws vindt voor de medewerkers van VrZW. Wat hebben de medewerkers nodig van het bestuur? Hoe kunnen we dit zo inrichten dat we dit met de minste schade tot een goed einde brengen? S. van den Broek geeft aan dat interne communicatie hierover inmiddels heeft plaatsgevonden. De boodschap is inderdaad pittig gevallen, zeker ook omdat gelijktijdig de verhuizing naar de tijdelijke werklocaties plaatsvond. J. Michel-de Jong vult nog aan dat het bestuur niet opgeeft en met het Rijk is gesprek blijft om recht te doen aan de prachtige organisatie die VrZW is. J. Hamming geeft aan dat het wellicht goed is om in gesprek te gaan met de OR en ook contact te hebben met de mensen op de werkvloer. Een vacaturestop is een buitengewoon pijnlijke maatregel. De voorzitter van de OR is aanwezig in de zaal en vindt dit een uitstekend idee.

Besluit

Kennisgenomen van:

1. Geschetste oplossingsrichtingen voor het opvangen van de budgettaire uitdagingen in exploitatie 2026;
2. Geschetste oplossingsrichtingen voor het reëel structureel sluitend maken van de begroting in 2029.

Vastgesteld:

1. De begroting 2026;

2. De meerjarenbegroting 2027 t/m 2029 met een sluitend begrotingsjaar in 2029;
3. De volgende oplossingsrichtingen voor de dekking van het verwachte exploitatietekort in 2026:
 - a. Uitstellen van een deel van toekomstbestendige brandweezorg door het opschorten van de uitbreiding van de bezetting redvoertuig op post Wormerveer in 2026;
 - b. Vacaturestop vanaf oktober 2025 tot januari 2027 met als randvoorwaarde een specifieke afweging in het managementteam voor het invullen van kritische en essentiële functies. Uitgangspunt hierbij is dat de veiligheid van burgers niet in het geding komt. Voor het zomerreces van 2026 vindt bestuurlijke evaluatie plaats;
 - c. Mogelijk kan een deel van de korting op de brede doeluitkering voor rampenbestrijding en crisisbeheersing (voortaan BDuR) worden opgevangen met rijksmiddelen die voor het vergroten van de maatschappelijke weerbaarheid beschikbaar komen. Het Algemeen Bestuur van 16 oktober 2025 krijgt hiervoor een concreet voorstel voorgelegd.
 - d. Over een verwacht exploitatietekort over 2026 vindt bij het vaststellen van de jaarrekening 2026 besluitvorming plaats. Voor het opvangen van het verwachte exploitatietekort vindt in principe dekking uit de algemene reserve plaats.

5. Communicatie besluitvorming Algemeen Bestuur

S. van den Broek geeft aan dat de uitkomst van deze AB-vergadering intern wordt gecommuniceerd, er weer een bestuursmededeling wordt opgesteld evenals een brief aan de gemeenteraden.

6. Rondvraag en sluiting

M. van der Weele vraagt zich af of het een idee is om enkele bestuursvergaderingen op de brandweerposten te laten plaatsvinden i.p.v. in de gemeentehuizen. S. van den Broek gaat dit in beraad nemen en geeft aan dat de planning van de bestuursvergaderingen de eerstvolgende AB-vergadering op de agenda staat.

Vastgesteld op 16 oktober 2025,

Voorzitter,

Secretaris,

J. Hamming

S. van den Broek